

Controlecampagnes 2022

bij het in de handel brengen van bouwproducten

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

074-23

Inhoudsopgave

1. Doel van de campagnes.....	1
2. Wettelijke basis.....	4
3. Inzet van mensen.....	6
4. Controleplan 2022.....	6
5. Resultaten	8
6. Besluit.....	11
Lijst met afkortingen	12

Lijst met tabellen

Tabel 1 - Proactieve markttoezichtscampagnes van bouwproducten 2022	8
Tabel 2 - Resultaten op het niveau van de gecontroleerde bedrijven	9

Lijst met grafieken

Grafiek 1. Spreiding van niet-CPR-conforme productengamma's (vastgesteld met een pv) over de marktdeelnemers	9
Grafiek 2. Aantal niet-CPR-conforme productengamma's tegenover het totaal aantal gecontroleerde productengamma's.....	10

1. Doel van de campagnes

De dienst Voorschriften in de Bouw van de FOD Economie houdt toezicht op de Europese bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 (**CPR**). Daarvoor voert ze op permanente basis controles uit op bouwproducten die onder geharmoniseerde normen vallen en die in België verhandeld worden.

Het doel van die controles is om toezicht uit te voeren op de naleving van de wettelijke vereisten zoals vastgelegd in de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 en in het bijzonder om oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

De controles zijn gericht op alle marktdeelnemers: fabrikanten, importeurs, distributeurs en gemachtigden.

De administratieve controle van de documenten is vooral gericht op de prestatieverklaring (DoP), de CE-markering en de technische documentatie. Daarbij wordt rekening gehouden met de systemen voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP) en met de verplichtingen van de verschillende marktdeelnemers (zie punt 2). Indien nodig worden stalen voor labotesten genomen.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds proactieve controles, die op eigen initiatief gebeuren, en anderzijds reactieve controles, naar aanleiding van een externe vraag of een aanleiding die afkomstig kan zijn van verschillende partijen.

Voor de proactieve controles zijn de te controleren productcategorieën vastgelegd in het controleplan 2022 dat deel uitmaakt van een meerjarencontroleplan.

Dat proactief controleplan bepaalt naast de productcategorieën het aantal uit te voeren controles.

Onder het proactieve luik kan ook een bemonsterings- en testcampagne worden uitgevoerd op bouwproducten die op de markt worden verhandeld. Daarbij wordt dan nagegaan of de prestaties die door de fabrikanten in de DoP zijn vermeld, wel degelijk overeenstemmen met de resultaten die worden gemeten door een aangemeld laboratorium.

De meeste controles worden ter plaatse uitgevoerd. In sommige gevallen kunnen ook controles op afstand uitgevoerd worden. De controles ter plaatse kunnen zowel aangekondigd als onaangekondigd gebeuren.

De controlecampagnes zijn ook een gelegenheid om het bewustzijn van de marktdeelnemers over hun verplichtingen te vergroten en geven tevens een beeld van de mate waarin de wetgeving in bepaalde domeinen wordt gerespecteerd.

2. Wettelijke basis

De wettelijke basis voor de controlecampagnes is:

- de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van de geharmoniseerde voorwaarden voor het in de handel brengen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad en de uitvoeringsbesluiten (**CPR**);
- de gedelegeerde verordening (EU) nr. 574/2014 van de Commissie van 21 februari 2014 tot wijziging van bijlage III bij Verordening (EU) nr. 305/2011 betreffende het model voor het opstellen van een prestatieverklaring van bouwproducten;
- de gedelegeerde verordening (EU) nr. 157/2014 van de Commissie van 30 oktober 2013 betreffende de voorwaarden voor het beschikbaar stellen van prestatieverklaringen van bouwproducten op een website;
- de wet van 21 december 2013 tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 305/2011 en de uitvoeringsbesluiten;
- de verordening (EU) nr. 2019/1020 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende markttoezicht en conformiteit van producten en tot wijziging van Richtlijn 2004/42/EG en de Verordeningen (EG) Nr. 765/2008 en (EU) Nr. 305/2011.

De bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 legt de marktdeelnemers (fabrikant, importeur, distributeur, gemachtigde) een reeks verplichtingen op voor het verhandelen van bouwproducten die onder geharmoniseerde normen vallen, zoals:

- alvorens een bouwproduct in de handel wordt gebracht, stellen de **fabrikanten** de DoP op, ondertekenen ze die en brengen ze de CE-markering aan. Fabrikanten stellen, als basis voor de DoP, technische documentatie op waarin alle elementen voor het vereiste beoordelingssysteem en de verificatie van de prestatiebestendigheid (d.w.z. het AVCP-systeem) worden omschreven. Fabrikanten bewaren de technische documentatie en de DoP tot 10 jaar nadat het bouwproduct in de handel is gebracht;
- alvorens een bouwproduct in de handel wordt gebracht, zorgen **importeurs** ervoor dat de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP-systeem) van de prestaties door de fabrikant is uitgevoerd en dat de fabrikant de technische documentatie heeft opgesteld. Ze zorgen er ook voor dat de DoP overeenkomstig de vereisten van de verordening is opgesteld, dat het product, waar nodig, de CE-markering draagt, dat het vergezeld gaat van de instructie- en veiligheidsinformatie;
- alvorens een bouwproduct op de markt aan te bieden zorgen **distributeurs** ervoor dat het product waar nodig de CE-markering draagt en dat het vergezeld gaat van de instructies en de veiligheidsinformatie. De DoP wordt ten minste op vraag van de gebruiker, architect, consument, markttoezichtautoriteit ... verstrekt;
- de **importeurs en distributeurs** die een product onder hun eigen naam of merknaam in de handel brengen of een al in de handel gebracht bouwproduct zodanig wijzigen dat de conformiteit met de DoP in het gedrang kan komen, worden beschouwd als fabrikanten;
- de **gemachtigde** is een in de Unie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die schriftelijk door een fabrikant is gemachtigd om namens hem op te treden voor bepaalde taken.

Opdat de aangegeven prestaties in de DoP nauwkeurig en betrouwbaar zouden zijn, moeten de prestaties van het bouwproduct worden beoordeeld en moet de productie in de fabriek worden gecontroleerd volgens een passend **systeem voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP)** van het bouwproduct.

Voor een bepaald bouwproduct kunnen verschillende AVCP-systemen vooropgesteld zijn die rekening houden met het specifieke verband tussen de essentiële kenmerken en de fundamentele eisen voor bouwwerken (zoals veiligheid bij gebruik, gezondheid, energiebesparing). Bijlage V van de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 onderscheidt vijf AVCP-systemen. Daarbij zijn bijvoorbeeld volgende AVCP-systemen van toepassing:

- Het AVCP 1+-systeem voor essentiële kenmerken van bouwproducten waarvoor een belangrijk verband bestaat met de fundamentele eisen voor bouwwerken zoals veiligheid, stabiliteit of brandpreventie. De tussenkomst van een aangemelde instantie is verplicht om de tests na te gaan die uitgevoerd werden op de producten en om de constante prestaties in de tijd te waarborgen, met name door een externe controle tijdens de productie.
- Het AVCP 4-systeem voor essentiële kenmerken van bouwproducten die een kleine impact hebben op de fundamentele eisen voor bouwwerken, zoals bij terrasbekleding. Verordening (EU) nr. 305/2011 voorziet derhalve niet in een controle door derden.

Wanneer een fabrikant een bouwproduct dat onder een geharmoniseerde norm valt in de handel brengt, stelt hij, in overeenstemming met art. 6 van bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 en met de gedelegeerde verordening (EU) Nr. 574/2014 en op grond van bijlage ZA van de betrokken norm, een **prestatieverklaring (DoP)** op voor dat product. De toepassing van de **bijlage ZA** van de geharmoniseerde norm is verplicht, op voorwaarde dat de co-existentperiode van de norm is verstreken¹. Voor de essentiële kenmerken bevat de DoP de lijst van essentiële kenmerken die voor het beoogde gebruik in de bijlage ZA van de geharmoniseerde norm zijn bepaald. De fabrikant moet voor minstens één essentieel kenmerk van het bouwproduct, dat relevant is voor het aangegeven beoogde gebruik, de prestatie in de DoP vermelden. Voor de overige essentiële

¹ De geactualiseerde lijst van de referenties van de geharmoniseerde normen die van kracht zijn onder de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011, met aanduiding van de co-existentperiode, zijn terug te vinden op de NANDO-website van de Europese Commissie: [EUROPA - European Commission - Growth - Regulatory policy - NANDO](#)

kenmerken kan de fabrikant “NPD” in de DoP vermelden op voorwaarde dat er geen enkele nationale of Europese wetgeving de betrokken essentiële kenmerken regelt.

De toepassing van bepaalde hoofdstukken uit het vrijwillige deel van de norm (dus buiten de bijlage ZA) kunnen via een andere nationale of Europese wetgeving (dan de CPR) toch verplicht of aanbevolen zijn (bv. via de eisen over algemene productveiligheid – GPSD).

De **CE-markering** wordt zichtbaar, leesbaar en onuitwisbaar op het bouwproduct of op een etiket daarvan aangebracht. Als dat door de aard van het product niet mogelijk of niet gerechtvaardigd is, wordt de CE-markering aangebracht op de verpakking of in de begeleidende documenten. De CE-markering bevat alle elementen zoals bepaald in art. 9.2 van de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011.

Wanneer een bouwproduct **niet onder een geharmoniseerde norm** valt, zijn de eerder genoemde verplichtingen van de verschillende marktdeelnemers niet van toepassing. Het product moet dan zonder CE-markering en zonder DoP op de markt worden gebracht². Artikel 19 van de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 biedt de fabrikant echter de mogelijkheid om een verzoek tot een Europese technische beoordeling in te dienen om producten op de markt te kunnen brengen met een DoP en CE-markering.

3. Inzet van mensen

Voor de controlecampagnes op bouwproducten werden over het hele Belgische grondgebied drie voltijdequivalenten ingezet.

Die inspecteurs kunnen beroep doen op de ondersteuning van een technische cel en indien nodig kunnen ze zich beroepen op een netwerk van Europese collega's. Er bestaat ook de mogelijkheid om in bepaalde gevallen een dossier door te geven aan de markttoezichtautoriteit van een andere Europese lidstaat voor de verdere behandeling ervan.

4. Controleplan 2022

4.1. Voorbereiding

Alle uit te voeren proactieve controles, dus op eigen initiatief, zijn opgenomen in het jaarlijkse controleplan.

Voor dat plan opgesteld wordt, worden de diverse belanghebbenden geraadpleegd. Met de resultaten van die raadpleging wordt ook rekening gehouden bij het opstellen van het bemonstering- en testplan.

Verder onderneemt de dienst Voorschriften in de Bouw acties om de sector te ondersteunen bij de toepassing van de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011. De dienst neemt regelmatig deel aan of organiseert informatie- en sensibilisatiegelegenheden voor de sector (bv. ronde tafels per sector, via de Technische Commissie voor de Bouw ...) en stelt ook informatie beschikbaar via de website van de FOD Economie³.

4.2. Selectie

Het jaarlijkse controleplan wordt opgesteld op basis van verschillende objectief te beoordelen criteria, zoals

- het veiligheidsrisico
- de levensnoodzakelijkheid van het product
- de betrokken risicogroepen

² Andere Europese wetgevingen kunnen van toepassing zijn en bijvoorbeeld een CE-markering vereisen. Het toezicht hierop behoort niet tot de hier besproken controlecampagnes.

³ [Bouwproducten | FOD Economie \(fgov.be\)](https://www.fgov.be/nl/bouwproducten)

- de bedreiging voor de vrije concurrentie
- de grootte van de sector
- het aantal klachten/ongevallen
- een nieuwe wetgeving
- het einde van de co-existentieperiode voor de van kracht zijnde geharmoniseerde normen⁴
- resultaten van een vorige campagne
- ...

Minstens eenmaal per jaar wordt het plan geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Voor 2022 werden de volgende productcategorieën (met vermelding van de geharmoniseerde normen) opgenomen in het controleplan:

- **ramen en buitendeuren** (EN 14351-1);
- **preparaten en mengsels art 31 en 33 Reach** (EN 197-1, EN 998-1, EN 998-2, EN 12004, EN 15651-1, EN 15651-2, EN 15651-3, EN 15651-4);
- **vloerbekledingen** (EN 1338, EN 1339, EN 1340, EN 1344, EN 13813, EN 14041, EN 14342);
- **gevels: isolatie-elementen** (EN 13162, EN 13163, EN 13164, EN 13165, EN 13166, EN 13167, EN 13168, EN 13169, EN 13170, EN 13171, EN 13950);
- **draagconstructies** in hout (EN 13986, EN 14080, EN 14081-1, EN 14250, EN 15497);
- **wanden en gevels: bekledingselementen** (EN 490, EN 492, EN 494, EN 1013, EN 1304, EN 1469, EN 13245-2, EN 13986, EN 14782, EN 14783, EN 14915, EN 15102, EN 16153, EN 16240);
- **gipsproducten** (EN 520, EN12859, , EN 13279-1, EN 13950, EN 13963, EN 14496, 15283-1, 15283-2);
- **rookmelders** (EN 14604);
- **zonneschermen / luiken en buitenjaloezieën** (EN 13561, EN 13659)
- **elektrische kabels** (EN 50575);
- **sanitair** (EN 14527, EN 14688);
- **membranen** (EN 13707, EN 13859-1, EN 13859-2, EN 13956, EN 13967, EN 13969, EN 13970, EN 13984, EN 14909, EN 14964);
- **garagedeuren en -poorten** (13241-1);
- **individuele verwarmingstoestellen** (EN 12809, EN 13229, EN 13240, EN 14785, EN 15250);
- **verticale verkeerstekens – vaste verkeersborden** (EN 12899-1);
- **natuursteen** (EN 771-6, EN 1341, EN 1342, EN 1343, EN 1469, EN 12057, EN 12058, EN 12326-1);
- **zavel** (EN 12620, EN 13043, EN 13055, EN 13139, EN 13242);
- **reflectorpaaltjes en retro-reflectoren** (EN 12899-3);
- **afschermende constructies voor wegvoertuigen** (EN 1317-5);
- **geotextiel** (EN 13249, EN 13250, EN 13251, EN 13252, EN 13253, EN 13254, EN 13255, EN 13256, EN 13257, EN 13265);
- **oppervlaktebehandeling van verhardingsoppervlakken / emulsie-asfaltbeton** (EN 12271, EN 12273).

Verder werd in 2022 een bemonsterings- en testcampagne op isolatieproducten onder de volgende geharmoniseerde normen voorzien:

- minerale wol en rotswol onder EN 13162;

⁴ De door de normalisatie-instellingen verspreide Europese normen (of wijzigingen eraan) hebben niet noodzakelijk het statuut van geharmoniseerde norm. Dat statuut wordt bekomen door de publicatie van de referentie van de norm in het Europees publicatieblad (OJEU). De geactualiseerde lijst van de referenties van de geharmoniseerde normen die van kracht zijn onder de CPR, inclusief informatie over de co-existentieperiode, is ook beschikbaar op de [NANDO-website](#) van de Europese Commissie.

- geëxpandeerd polystyreen (EPS) onder EN 13163;
- geëxtrudeerd polystyreen (XPS) onder EN 13164;
- PUR en PIR onder EN 13165.

5. Resultaten

5.1. Proactieve controlecampagnes

5.1.1. Overzicht van de resultaten

In 2022 heeft de FOD Economie 849 productengamma's gecontroleerd waarvan er 76 niet CPR-conform waren.

Tabel 1 - Proactieve markttoezichtscampagnes van bouwproducten 2022

Proactieve campagne - Productcategorieën	Totaal aantal gecontroleerde productengamma's	Aantal niet-CPR-conforme productengamma's ⁽¹⁾	% niet-CPR-conforme productengamma's ⁽¹⁾ per gecontroleerde productcategorie
Ramen en buitendeuren	103	38	37
Preparaten en mengsels art 31 en 33 Reach	75	1	1
Vloerbekledingen	74	2	3
Gevels: isolatie-elementen	71	1	1
Draagconstructies (hout)	65	15	23
Wanden en gevels: bekledingselementen	65	2	3
Gipsproducten	61	0	0
Rookmelders	41	0	0
Zonneschermen / Luiken en buitenjaloezieën	39	3	8
Elektrische kabels	34	0	0
Sanitair	33	0	0
Membranen	30	0	0
Garagedeuren en -poorten	29	7	24
Individuele verwarmingstoestellen	27	0	0
Verticale verkeerstekens - vaste verkeersborden	25	1	4
Natuursteen	23	3	13
Zavel	21	2	10
Reflectorpaaltjes en retro-reflectoren	13	1	8
Afschermdende constructies voor wegvoertuigen	8	0	0
Geotextiel	8	0	0
Oppervlaktebehandeling van verhardingsoppervlakken / Emulsie-asfaltbeton	4	0	0
Totaal	849	76	135

⁽¹⁾ Met 'niet-CPR-conforme productengamma's' wordt bedoeld: productengamma's waarvoor één of meerdere non-conformiteiten t.o.v. de vereisten van de CPR is/zijn vastgesteld en waarvoor een proces-verbaal van waarschuwing is opgesteld.

Bron: FOD Economie.

Voor de bemonsterings- en testcampagne op isolatieproducten werden meerdere producten onder vier geharmoniseerde normen afkomstig van verschillende fabrikanten getest.

5.1.2. Resultaten van de gecontroleerde bedrijven

In het totaal werden 344 bedrijfscontroles uitgevoerd, waarbij 849 productengamma's werden gecontroleerd.

Bij 73 van de 344 (of 21 %) bedrijfscontroles werd een proces-verbaal (pv) van waarschuwing opgesteld wegens in het totaal 76 niet-CPR-conforme productengamma's.

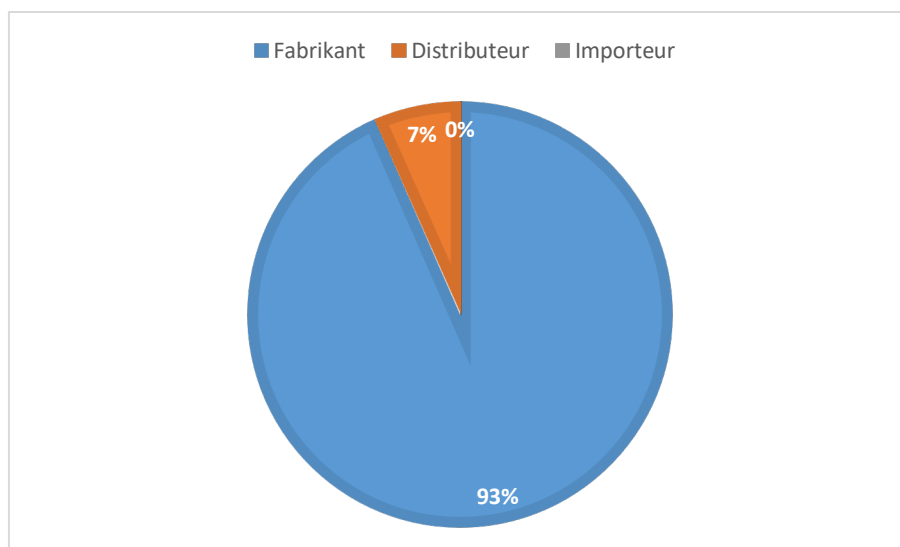
Tabel 2 – Resultaten van de gecontroleerde bedrijven

	Bedrijfscontroles	Gecontroleerde productengamma's
Totaal	344	849
Aantal met pv van waarschuwing voor niet-CPR-conforme productengamma's	73 (21 %)	76 (9 %)

Bron: FOD Economie.

Het overgrote deel (of 93 %) van de 73 opgestelde processen-verbaal van waarschuwing voor niet-CPR-conforme productengamma's was aan fabrikanten gericht, gevolgd door distributeurs (7 %) (zie grafiek 1). Een verklaring daarvoor is dat de CPR vooral aan de fabrikanten verplichtingen oplegt, waaronder de productiecontrole in de fabriek. Die moet uitgevoerd worden door de fabrikant zelf of door tussenkomst van een externe aangemelde certificatie-instelling.

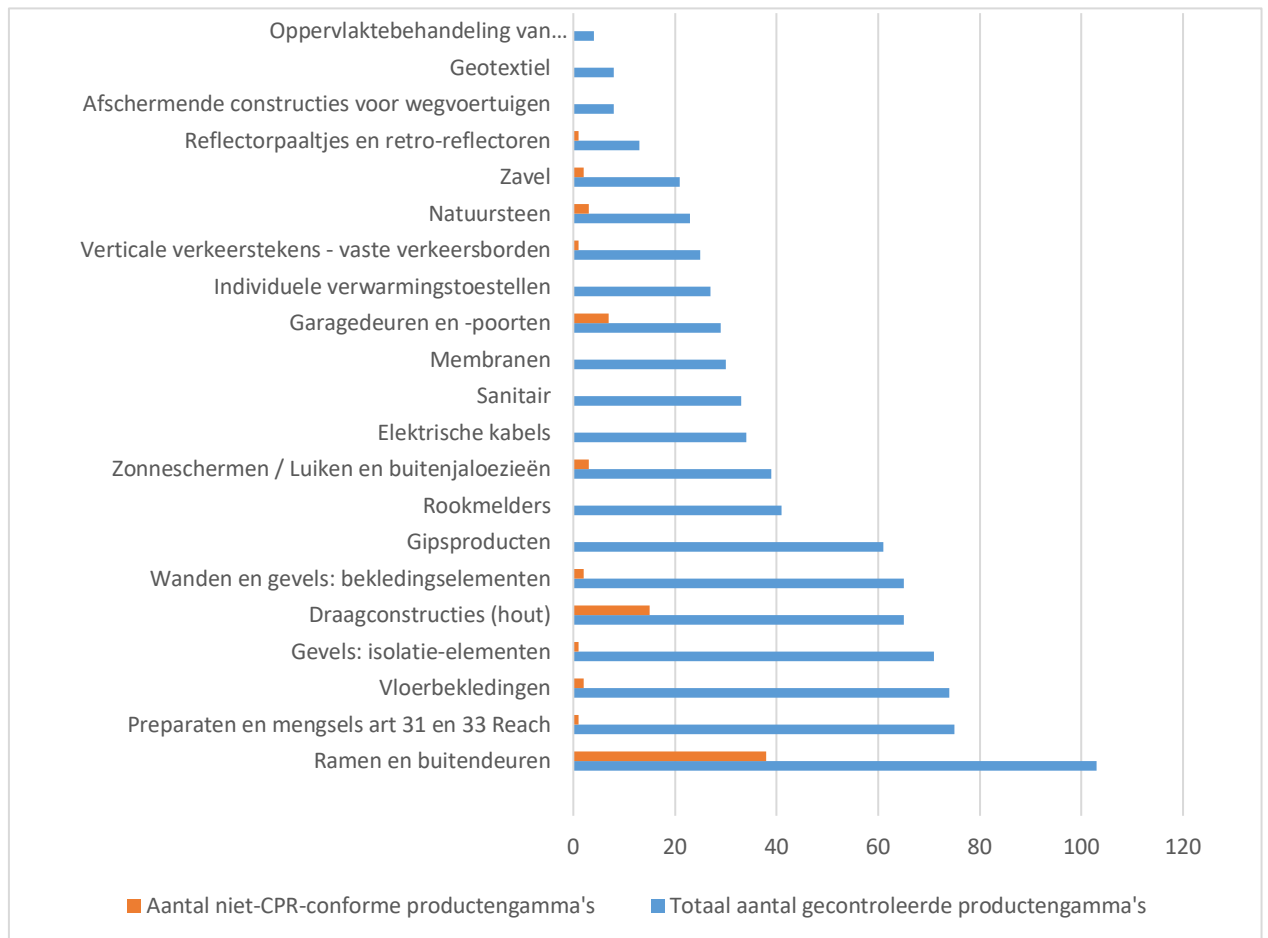
Grafiek 1. Spreiding van niet-CPR-conforme productengamma's (vastgesteld met een pv) over de marktdeelnemers

Bron: FOD Economie.

5.1.3. Resultaten van de gecontroleerde productengamma's

Grafiek 2. Aantal niet-CPR-conforme productengamma's tegenover het totaal aantal gecontroleerde productengamma's

Bron: FOD Economie.

De meeste van de 76 niet-CPR-conforme productengamma's, waarvoor een proces-verbaal van waarschuwing werd opgesteld, werden vastgesteld in de sector van de ramen en buitendeuren, gevolgd door die van de houten draagconstructies, garagedeuren en -poorten, natuursteen, zonneschermen, luiken en buitenjaloerieën ...

Om de sector van de ramen en buitendeuren nog verder te ondersteunen werd op de website van de FOD Economie op 16 februari 2022 de "Gids voor het aanbrengen van de CE-markering en het opstellen van de prestatieverklaring: ramen en buitendeuren onderworpen aan de Europese geharmoniseerde norm EN 14351-1"⁵ gepubliceerd

Het verslag van "de controlecampagne 2021/2022 bij het in de handel brengen van ramen en buitendeuren als bouwproducten" werd op 6 december 2022 op de website⁶ van de FOD Economie gepubliceerd.

⁵ [Gids voor het aanbrengen van de CE-markering en het opstellen van de prestatieverklaring: ramen en buitendeuren onderworpen aan de Europese geharmoniseerde norm EN 14351-1 | FOD Economie \(fgov.be\)](#)

⁶ [Controlecampagne 2021/2022 bij het in de handel brengen van ramen en buitendeuren als bouwproducten | FOD Economie \(fgov.be\)](#)

Voor de bemonsterings- en testcampagne op isolatieproducten onder EN 13162, EN 13163, EN 13164 en EN 13165, werden meerdere monsters afkomstig van verschillende fabrikanten getest. De monsters hadden diverse eindtoepassingen zoals spouw-, vloer- of dakisolatie.

Twee essentiële kenmerken werden getest:

- de λ -waarde (thermische geleidbaarheid, initiële meting)
- de brandreactieklasse volgens:
 - EN 11975-2 voor het bepalen van brandreactieklasse E
 - EN 13823 voor het bepalen van brandreactieklasse D

De testen hebben aangetoond dat de resultaten conform zijn met de waarden die in de prestatieverklaringen van de fabrikanten vermeld zijn.

5.2. Reactieve dossiers

De reactieve dossiers waren steeds het gevolg van een externe aanleiding (vooral klachten). Het ging om punctuele dossiers, gerelateerd met productcategorieën die niet noodzakelijk deel uitmaakten van de brede (proactieve) controlecampagne. Ze werden prioritair behandeld.

In de loop van 2022 werden 11 formele klachten geregistreerd. Acht werden afgesloten na uitwisseling van informatie via e-mail of na een bezoek ter plaatse en drie zijn nog in behandeling (status 31 december 2022).

Bij de verwerking van de reactieve dossiers werd rekening gehouden met de systemen voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP). Voor systemen 1+, 1, 2+ en 3, werd indien nodig de betrokken aangemelde instantie direct gecontacteerd en betrokken in overeenstemming met de accreditatieregels. Voor systeem 4 namen de aangewezen ambtenaren contact op met het betrokken bedrijf.

6. Besluit

Over het algemeen stelt de dienst Voorschriften in de Bouw een positieve trend vast in de sectoren die onderworpen werden aan het markttoezicht, tussen het begin van de campagne en vandaag.

Lijst met afkortingen

AVCP	Assessment and Verification of Constancy of Performance (beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid)
CPR	Construction Products Regulation (Europese bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011)
DoP	Declaration of Performance (Prestatieverklaring)
EN	Europese norm
EU	Europese Unie
GPSD	General Product Safety Directive (eisen over algemene productveiligheid)
NANDO	New Approach Notified and Designated Organisations (nieuwe aanpak aangemelde en aangewezen organisaties - informatiesysteem)
NPD	No Performance Determined (geen prestatie bepaald)
OJEU	Official Journal of the European Union (Publicatieblad van de Europese Unie)
REACH	Registration, Evaluation, Authorization and restriction of Chemicals (systeem voor registratie, evaluatie en toelating van chemische stoffen)

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be